

מיניסטרוֹן המלחמה הבריטי מודיע על בואן של יחידות גִּיָּר יוֹת לקניה; כמו כן הגיע לקניה הגדוד של «חוף-הזהב» (Gold Coast).

סְעוּדִיָּה

«אל-סיראט» מוסר, שחברת אניות אמרי-קאיות פתחה קו ימי חדש בין ג'דה (נמלה של מכה) לאמריקה. הקו יעבור דרך כף התקוה הטובה.

לפי ידיעות מבצרה, התגבר מאד המסחר בין סעודיה וכוּוִיָּת. מכוניות-משא מעבירות לסעודיה כל מיני סחורות, בפרט סוכר וטה. ממשלת סעודיה מתכוננת, כנראה, ליצור מלאי של מצרכים אלה לקראת התפתחות המלחמה.

תִּימָן

«אל-סיראט» מודיע, כי נוסף למשלחת הצבאית והמשלחת החקלאית, שנשלחו מעירק לתימן, החליטה ממשלת תימן לבקש ממשלת עירק קבוצת מורים לבתי-הספר. כמו כן קבלה ממשלת עירק כמה עשרות תימנים לבתי ספר צבאיים.

אֵי-בַּחְרִיין

הנהלת החינוך בבחריין הזמינה מורים ערבים מארץ-ישראל, באמצעות מחלקת החינוך הממשלתית בירושלים.

הוֹדוּ

«טיימס» מודיע מסימֶלָה, שהודו תִּאֶמֶן מדי שנה בשנה שלוש מאות טייסים ואלפים מכוונאי-אווירונים. הטייסים והמכוונאים יצורפו לחיל-האוויר ההודי; הם מתחייבים לשרת בכל מקום בהודו ומעבר לימים.

הקונסול המצרי באיי הודיע לממשלתו, שארץ ישראל זקוקה לסחורות מצריות אלו: ביצים, בצלים, ירקות, דגים טריים ומיובשים, עדשים, סמנה, חמאה, אורז, חיטה, שעורה וצאן.

החל מ-1 בספטמבר 1940 ביטלה ממשלת הודו את האימפורט החפשי של צמר-גפן גלמי ממצרים להודו.

«אל-דיפאע» מודיע מקהיר, כי התאחדות סוחרי הפירות והירקות המצריים הביעה את הסכמתה לאימפורט הדרי-איי, אולם היא רוצה שהאימפורט הזה יתחיל עם סיום מכירת הדרי מצרים.

אפריקה הבריטית המזרחית

לפי ידיעות שמגיעות מקניה, עומדים ליסד בנירזבי, או באחת הבירות האחרות של אפריקה המזרחית הבריטית, מוסד חקירה תעשייתית משותף לשש הטריטוריות הבריטיות במזרח אפריקה (קניה, אוגנדה, טנגניקה, ניאסלנד, רודסיה הדרומית ורודסיה הצפונית). תפקידו של המוסד לעודד במקום תעשיות-משנה, שתוכלנה להשתמש במקצת מהחומר החקלאי הגלמי, אשר הוצאתו צומצמה מפני תנאי המלחמה. כמו כן מטפלים באפריקה המזרחית בהקמת תעשייה של תחליפי-דלק ותחמושת. כפי שמוסרים מאוגנדה, כבר הוחל שם בייצור אלכוהול למנועים, כתוצרת לוואי של בתי-חרושת לסוכר; כמו כן מיצרים באוגנדה דלק טוב למנועי דיזל מזרעי צמר-גפן.

ב י ו נ ש כ ו י ו

«פלשתין» מודיע על יסוד אגודה של פועלים ערבים בבית-לחם. תקנון האגודה אושר ע"י המושל.

«אל-דיפאע» מודיע כי בשכונת עגמי ביפו (שרוב תושביה נוצרים) נוסדה אגודה לשמירה בלילות.

אביב, ולהפסדים ליפו. מפני שביתה הממושכת נמסרו העבודות הציבוריות ושאר הזדמנויות עבודה לידי אחרים. העתון סובר, שהכרות שביתה על ידי עם אחד, בשעה שבארץ נמצאים בני עם אחר, אינה תכסיס גבון.

«אל-סיראט» מציין, כי מצבה הכלכלית של ארץ-ישראל עולה על מצב כל הארצות השכנות. למרות פגעי-המלחמה, נמצאים כל המצרכים בארץ בשפע, וחוסר-העבודה הוא קטן, בערך יחסי. העתון מוסיף, כי מפני חוסר-הפרנסה בארצות השכנות מתרבה מספר הפועלים המנסים להתגנב לא"י.

«אל-סיראט» מספר על תחרות של כדור רגל שנערכה בטול-כרם, על מגרש בית-הספר כדורי, בין «מכבי» נתניה ובין קבוצת «המועדון דהספורטיבי» המקומית, ונסתיימה בנצחון «המכבי». העתון מציין, כי בתחרות נוכח קהל רב של יהודים, ערבים ואנגלים, וכי האוירה היתה רוויה רוח ידידות והבנה.

«אל-סיראט» דורש מערבי הארץ להנעים את חיי החיילים הבריטיים שבאו להגן על הארץ הזאת: «אני קורא לערביי הארץ הזאת להיות מעורבים עם החיילים, לנהוג עמם בידידות ולהקל מעליהם את משאם... עלינו להזמין לקלובים שלנו ולשתפם במסיבותינו ובטיולינו».

כתב «אל-סיראט» ברמת-עמון מודיע, כי לפי הסטטיסטיקה האחרונה, נמצאים בעבר-ההירדן כששים אלף סורים. כולם נקלטו יפה, ורובם הגדול קבלו את נתינות הארץ. הגירת הסורים לעבר-הירדן גברה לאחר שביתת הנשק הגרמנית-הצרפתית.

«פלשתיין» מודיע, כי לשכת המסחר הערבית בירושלים קיבלה מאת הנציג המסחרי הבריטי מכתב הָן על חילופי סחורות בין ארץ-ישראל והודו.

«פלשתיין» מוסר מעזה, שהממשלה מתכוונת לחרוש שטחי אדמה גדולים במכשירים חדישים בשביל הפלחים בדרום. השלטונות סבורים, שצורה זו של עזרה לפלחים טובה מחלוקת הלואות ותמיכות כספיות.

«כרמל אל-גדיד» החיפתי דורש מאת ממשלת הארץ שתגן על הבגנה הארץ-ישראלית באמצעי-מכס, כשם שהיא מגינה על התעשייה העברית בארץ. העתון סובר, שהמכס ירים את מחיר הקרקעות, שירד בזמן האחרון מאד.

ועידת לשכות המסחר הערביות, שנכנסה בעזה בסוף אוגוסט, קבלה את ההחלטות הבאות:

- (א) לדרוש מן הממשלה כי תתן הלואות לבעלי הפרדסים שניטעו בשנת 1935/36. פְּרִים של פרדסים אלה ישמש ערובה לפרעון ההלואה.
- (ב) לדרוש מן הממשלה כי תקים ועדה כלכלית עליונה, בעלת סמכות להגשמה, כאותה הסמכות הניתנת לוועדת ההדרים. על ועדה זו לעודד ולהפיץ את תוצרת עזה ומגידל ולהמציא לה בארץ את השוקים הדרושים. ג) לפנות לממשלה שתמצא שווקים בחוץ לארץ להדרי העונה הבאה. ד) לדון עם הממשלה על הצורך לבנות מחדש את נמל עזה. ה) לעודד את החקלאות כדי שתהא אפשרות לקהל לוותר על תוצרת חוץ. ו) לדרוש מן הממשלה לשחרר את החקלאים, בעלי האחוזות והפרדסנים, מתשלום מסים כל ימי המלחמה. ז) לבקש מהממשלה שתרשה לזרוע טבק ערבי באזור עזה, ולבקש ממחלקת החקלאות מדריך מיוחד לזריעה זו.
- ח) לדרוש מן הממשלה שתקנה את הדרי ארץ-ישראל, כשם שקנתה את כותנת מצרים, תמרי עירק וחרובי קפריסין. ט) לבקש מן הממשלה שתעסיק את הפועלים הערבים בעיר נצרת ובאיזורה.

«כרמל אל-גדיד» החיפתי כותב, כי הערבים עשו שגיאות בימי המאורעות, הלכו את עצמם במוידיהם וחיזקו את היהודים. סגירת נמל יפו בשנת 1936 גרמה לפתיחת נמל בתל

מפקדים ליחידות-הצבא העבריות

עם הצעדים הראשונים להקמת יחידות-צבא עבריות ארץ-ישראליות מורגש שוב הצורך לעיין בשאלת חבר-המפקדים הדרוש לכך. מציאות חבר-אנשים מספיק, המוכשר לשמש במשרות-הפיקוד ביחידות הללו, חשובה אולי לא פחות מן הציוד החמרי שלהן. מעל עמודי הירחון הזה כבר דובר לא אחת על הדרישות הגדולות שהמלחמה המודרנית דורשת אף ממפקדי היחידות הקטנות ביותר, במידה שלא היתה כמוה לפני עשרות-שנים אחדות. לא נאריך, איפוא, בדברים בנידון זה, ונסתפק רק בקביעת העובדה, שהקצין או סגן-הקצין בימינו, יותר מכל בעל מקצוע אחר, שואב את הסגולות הדרושות לו – מתוך שני מקורות אלה: מתוך האופי והידיעות. יכול אדם לתשל את אפיו ולסגל לעצמו את הידיעות הדרושות, אולם בתנאי שיהיו לו היסודות לכך. וביחוד משום שזמן ההכשרה יהיה בהכרח קצר ככל האפשר.

השאלה היא, אם יש בתוכנו אוצר אנשים, אשר מהם נוכל להקים חֵבֶר משובח של קצינים וסגני-קצינים לפיקוד הבינוני והנמוך?

סבורני, כי אפשר לענות על כך בפה מלא: «הן». כי «סוטנציאל המלחמה» של הישוב הוא, מבחינה זו, גבוה למדי.

לדעתי באים בחשבון לתפקיד זה אנשים מן החוגים הללו: בשורה ראשונה ראויים לשירות זה כוחות רבים מבני הגיל הצעיר והבינוני, אשר שימשו כחברים-מדריכים בהסתדרויות-נוער, אגודות-ספורט וכיוצא באלה. אנשים אלה כבר היתה להם הזדמנות לצבור נסיון בהנהגה ובהשפעה על החומר האנושי שלנו, וחזקה עליהם שידעו לסגל להם את מושג קבלת-המרות הצבאית, מצד אחד, ואת השמירה על המשמעת הצבאית, מצד שני. מתוך פעולה ספורטיבית רכשו להם, בלי ספק, את רעננות הגוף וגמישותו. ורבים מהם כבר היתה להם הזדמנות, בתפקיד של נוטרים וכדו', לעמוד במצבים של סכנה ולהוכיח את אומץ-לבם ואורך-רוחם. אבל בראש וראשונה יש לקוות, כי האנשים מסוג זה מצויינים באותה מידה, שאפשר לקרוא לה בשם «נכונות לכל תפקיד», כלומר שהם מוכשרים למסור את הכל, את רצונם ואת כל סגולותיהם הנפשיות, לשם המטרה העומדת לפניהם. במידה שהאנשים האלה מזויינים במידת ההשכלה הכללית הנחוצה וכן בשכל הטבעי, כדי לסגל להם מהר את הידיעות המקצועיות הדרושות, היה יהיו לקצינים וסגני-קצינים טובים. אמנם שיעור הידיעות האלה הנדרשות בימינו הוא גדול למדי, אבל החיבה להשכלה טכנית הרחוקת בדור הצעיר, היא אשר תבוא לעזרתם.

סוג שני מהוים האנשים הרבים שבאו לארץ עם עליית השנים האחרונות. אשר שימשו בצבא בארצות-מוצאם באירופה ושם הגיעו לדרגת קציני-מילואים וסגני-קצינים. לפי הכשרתם ראויים היו לשמש מיד עם ראשית המלחמה, כמפקדים בדרגתם. הללו כבר חונכו «בסגנון» צבאי, ורבים מהם יש להם הכשרה בענפים טכניים מיוחדים, במקצוע הטיס, בשירות-הקשר וכו'. אמנם סוג זה מעלה חששות מפני זרותו היחסית אל חלק גדול מן המתגייסים מבין שדרות-הישוב הותיקות, וכן מפני קשיים שבלשון; אבל אין ספק, כי בכוח הרצון הטוב משני הצדדים אפשר יהיה, ברוב המקרים, לבוא לידי פשרה לטובת הענין כולו.

והוא הדין בנוגע לסוג שלישי של כוחות: קצינים וחיילים ששימשו בחזית במלחמה הקודמת. בצבאות המדינות הלוחמות מחשיבים את הותיקים ממשחתפי המלחמה הקודמת. כי עם כל החידושים שחלו בינתיים בטקטיקה של המלחמה ובזיון, הרי נסיונם של חיילי החזית הוא חשוב לאין-ערוך. מי ששימש כבר כמפקד בקרב, ולא בכיכר-התרגילים, מי שהכיר לדעת את הדרישות הפסיכיות

שהמלחמה דורשת, ופעל באש-הקרב ממש (ועל אחת כמה וכמה בכהונת קצין), זה ידע להסתגל גם למסיבות החדשות. חלק מן הכוחות מסוג זה הנמצאים אתנו הם אנשים בעלי נסיון רב ובעלי עבר צבאי מצוין. אם כי גילם הוא גבוה, בערך, אפשר יהיה, בכל זאת, לאתר בחירה ובדיקה הגונה, למצוא ביניהם חומר יקר לשירות אחראי בצבא-החזית וכן בעבודת ההכשרה של הצבא. התעודה השניה תהיה, ללכד את מחנה האנשים האלה, אשר עם כל אחדותם הלאומית, הרי הם נבדלים כל כך זה מזה – בחינוכם, מוצאם, השקפת עולמם ועברם הצבאי; להקים חבר קצינים וסגני-קצינים אשר רוח אחת תפעם אותם, לכוונן אותה מסורת, שהיא היסוד לעבודה משותפת בתוך חבר הקצינים בצבאות כל העמים. מהות אותה הרוח הוא פרק בפני עצמו. אבל מן הראוי להעיר כאן, כי אין אנו יסולים לתאר לנו את מנהיגינו הצבאיים כמעמד-«אדונים», אלא כחברים לאנשים המסורים לפיקודם.

ד"ר חנן שווגר

חשיבותו הצבאית של האימון הגופני

«האיש ברחוב» סבור, שהמלחמה המודרנית היא מלחמת מכונות גרידא, וכי לאדם תפקיד בה רק בשירות ליד המכונה. האמונה בכוחה של המכונה ובאפסיותו של האדם השתלטה ביחוד בימים אלה, לאחר שגרמניה הכריעה את מתנגדיה ביבשת אירופה בגל עצום של מכונות מלחמה. ואולם דעה זו איננה מתאימה למציאות. יתר על כן: יש צורך להלחם בה, ולחשוף את העובדות כמו שהן; כי מידה רבה מן הפסיביות ורגש הנחיתות שתקפו את הישוב, מקורה באותה הדעה.

בחזית המערב הציפה גרמניה את מתנגדיה לא רק בגל של מכונות, אלא גם בגל של חיל-רגלי המאומן להתקפה. «האיש ברחוב» נתרשם מאד מהאווירונים הענקיים שהורידו סוככנים בעורף צבא הולנד, ואולם הסוככנים יכלו למלא את תפקידם הקשה רק בהיותם חיל רגלי טוב. וגם בהתקפה הגדולה בצרפת שימשו הפרצות בחזית, שהושגו ע"י פעולת אוירונים וטנקים כבדים, רק כדי להכניס דרכן חיל רגלי – (חיל מזבילי במכוניות הוא, בכל זאת, חיל רגלי) – שהעמיק לחדור לתוך הפרץ, גרם לדזורגניזציה של מנגנון ההגנה והכריע את גורל הקרב. אסתפק בקטע שצוטט בחוברת ב"ג' של «מערכות» (ע' 26): «בהמון שדרות קטנות של מרכבות-קרב קלות, רוכבי אופנוע, מכוניות שריון נושאות מכונות יריה, ואף בעזרת סוככנים, מנסים הם להכניס «טריוזים» בכל נקודה אפשרית». לפנינו התקפה קלסית בסגנון ה«הסתננות» שנוצר בסוף המלחמה הקודמת. התקפה זו מבוצעת ע"י חיל רגלי, אמנם בשתוף פעולה נמרץ עם שאר סוגי נשק. ודאי, שאין זה החיל הרגלי של המלחמות הקודמות, אשר נלחם בפורמציות גדולות. חיל רגלי המסוגל להחזיק מעמד בשדה קרב מודרני ולעמוד בפני אש מכונות-מלחמה חדישות, מן ההכרח שיהא מפוצל מאד, הן בהתקפה והן בהגנה. היחידה הלוחמת כיום היא כיתה, ויש שגם זו נחלקת ליחידות יותר קטנות, ואפילו לחיילים בודדים, הפועלים, כל אחד, על אחריותו הוא. מאז ימי האבירים, כשכוח הזרוע ואומץ הלב של לוחמים בודדים הכריעו את גורל הקרבות, לא היה לאדם הכווד תפקיד חשוב כל-כך במלחמה כמו בימינו.

בחזיתות מלחמה הקרובות אלינו, עם המרחקים הגדולים והנוף המדברי וההררי, שאינם נוחים לתנועות רכב משורין, עובר מרכז הכובד עוד יותר לצד החיל הרגלי. גם כאן יצטרך החיל הרגלי, הן במלחמה קטנה והן במלחמה גדולה – לפעול ביחידות קטנות.

* עיין באותו ענין במאמרים של וינטרינגהם ב«אשמורות», של סיריל פולס ב«מחנות», של ה. קונסקי ב«מערכות» א' ושל א. ג. ב«מערכות» ב' ג'.